

Internetconsultatie nadere uitwerking van de registratieplicht voor verkooppunten van tabaks- en aanverwante producten

Wij – Gezondheidsfondsen voor Rookvrij, het samenwerkingsverband van Hartstichting, KWF en Longfonds – zijn grote voorstanders van invoering van een registratiesysteem voor verkooppunten van tabaks- en aanverwante producten. Wij zijn van mening dat een registratiesysteem van groot belang is voor de monitoring van het aantal en type tabaksverkooppunten en dat een registratiesysteem de handhaving van tabaksontmoedigingsmaatregelen ten goede komt.

Overheidsmaatregelen hard nodig op weg naar Rookvrije Generatie

Wij vinden dat ieder kind het recht heeft om rookvrij op te groeien. Dat betekent vrij van blootstelling aan en het gebruik van alle tabaks- en aanverwante producten. Helaas beginnen nog steeds elke week honderden kinderen met roken en vaperen. Jaarlijks sterven er 20.000 Nederlanders aan de gevolgen van roken.¹ Gelukkig is er een sterke maatschappelijke beweging op gang gekomen om dit tijt te keren. De Rijksoverheid speelt echter ook een belangrijke rol. **We hebben de overheid nodig om snelheid te maken en zo spoedig mogelijk een einde te maken aan de vermijdbare ziekte en sterfte door roken.**

Belang van terugdringen verkooppunten tabaks- en aanverwante producten

Het terugdringen van het aantal verkooppunten van tabaks- en aanverwante producten is een belangrijk element in de brede aanpak op weg naar een Rookvrije Generatie. Er zijn **veel aanwijzingen uit de wetenschap dat het verminderen van het aantal verkooppunten van tabak leidt tot een daling in de rookprevalentie**. Diverse (overzichts-)studies tonen aan dat een kleiner aantal tabaksverkooppunten in een gebied geassocieerd wordt met minder tabaksgebruik.² Dit verband is logisch: vermindering van het aantal verkooppunten zorgt ervoor dat tabaks- en aanverwante producten minder toegankelijk worden voor kinderen en (ex-)rokers, dat de blootstelling aan deze producten (en reclame daarvoor) wordt beperkt en dat rookvrij de norm wordt.

Registratiesysteem belangrijk voor handhaving en monitoring

Momenteel is in de wet vastgelegd welke types winkels wel of geen tabaks- en aanverwante producten mogen verkopen, maar **er is geen nauwkeurige registratie van deze verkooppunten**. Door het vorig jaar ingevoerde verkoopverbod voor supermarkten is het verkooplandschap flink veranderd. Hoewel door het supermarktverbod veel verkooppunten zijn verdwenen, is er ook een stijging te zien in het aantal nieuw opgerichte verkooppunten; **sinds 2021 zijn er, rekening houdend met gestopte zaken, netto 656 nieuwe verkooppunten bijgekomen**, blijkt uit onderzoek van de NVWA.³ Dit aantal, gebaseerd op onder andere nieuwe registraties bij de KvK, geeft inzicht in het aantal verkooppunten na het supermarkt verkoopverbod, maar niet in hoe dit aantal zich verder ontwikkelt. Met een registratieplicht kan het aantal verkooppunten veel directer en makkelijker in beeld worden gebracht, zodat de NVWA een completer beeld krijgt over de precieze omvang van het aantal verkooppunten. **Dit overzicht van alle te inspecteren verkooppunten vergemakkelijkt de handhaving**. Ook wordt het voor de NVWA duidelijk tot welk winkeltipe het

¹ RIVM. (z.d.). *Hoe ongezond is roken?* Geraadpleegd op 30 juli 2025, van <https://www.rivm.nl/tabak/hoe-ongezond-is-roken>

² Zie bijvoorbeeld: Lee, J. G. et al. (2021). Associations of tobacco retailer density and proximity with adult tobacco use behaviours and health outcomes: a meta-analysis. *Tobacco Control*.

³ [Voortgangsbrief Vape- en Tabaksbeleid](#), 14 juli 2025

verkooppunt behoort (gemakszaak, speciaalzaak etc.), en welke maatregelen voor dat winkeltype gelden en dus gehandhaafd dienen te worden.

Daarnaast heeft het ministerie van VWS momenteel geen goed overzicht van de ontwikkelingen in het aantal en soort verkooppunten. **Een registratiesysteem helpt om dit te monitoren, en maakt mogelijke trends zichtbaar**, zoals wanneer er in een bepaald gebied veel nieuwe verkooppunten ontstaan. Met dit overzicht **kan VWS het tabaksontmoedigingsbeleid sneller bijsturen** indien nodig.

Aandachtspunt 1: Voer een vergunningstelsel in en beperk de verkoop zo snel mogelijk tot speciaalzaken

Met een registratiesysteem kunnen geen restricties worden opgelegd wat betreft het aantal en de locaties van verkooppunten. **Hiervoor moet een vergunningstelsel worden ingevoerd**, zodat bijvoorbeeld kan worden voorkomen dat nieuwe verkooppunten openen in de buurt van scholen. Dit vergunningstelsel kan relatief eenvoudig worden ingevoerd als de verkoop van tabaks- en aanverwante producten is voorbehouden aan speciaalzaken. Het kabinet wil dit pas in 2032 realiseren. **Wij vinden dat tabaksverkoop zo snel mogelijk moet worden voorbehouden aan speciaalzaken, in ieder geval veel sneller dan in 2032**, zodat kinderen beschermd worden tegen de blootstelling aan deze producten en rookvrij kunnen opgroeien.

Aandachtspunt 2: Houd overzicht van verkooppunten op wijkniveau bij

We zijn blij dat elk kwartaal een overzicht uit het registratiesysteem wordt opgesteld met het totale aantal verkooppunten per provincie en gemeenten, zodat ontwikkelingen goed gemonitord kunnen worden. Wij vinden echter dat dit **moet worden uitgebreid naar wijkniveau**, zodat verschillen tussen wijken zichtbaar worden. Hiermee wordt het bijvoorbeeld mogelijk om te monitoren of in een **wijk waar veel mensen met een lage sociaal economische positie wonen, meer verkooppunten ontstaan**. Door ook deze ontwikkelingen in de gaten te houden, kan VWS hier sneller op reageren in het tabaksontmoedigingsbeleid.